

הליכות עם ישראל

עמותה להפצת ערכי היהדות הנאמנה

אור ההליכות

גיליון 138
אדר
תש"פ

המרכז העולמי
למשפט התורה

בית הדין
לדיני ממונות

ארגון
"אשת חיל"

כולל
להכשרת דינים

שבתות עיון | ירחי כלה
וישיבות ר"ח

הוצאת ספרים
מכון משי"ה

אתר
"נצח ישראל"
www.net-sah.org

העלון מוקדש
לזכרו של אבינו

ר' אהרן ב"ד שמואל
חמודי הלוי ע"ה
ולרפואת אמונו
שרה בת יחיאל.

נדבת המשפחה.

תנאי צמיחת המנהיג בישראל | מו"ר הרה"ג רצון ערוסי שליט"א

והושטתי את היד. כך בתיה מושיטה ידה ורואה בתיבה תינוק קטן. מטבע הדברים מיד: **וְתַפְתַּח וְתִרְאֶהוּ אֶת הַיֶּלֶד וְהִנֵּה נֶעֶר בְּכַף וְתִקְמַל עָלָיו וְהֵאמַר מִיֶּלְדֵי הָעֶבְרִים זֶה**, ילד קטן בסה"כ בן חודשיים אבל התגובה שלו הייתה כאילו היה גדול "והנה נער" והיא מזהה מיד שהוא עברי בשל היותו מהול, שלא כמצרים שאינם נימולים. היא יודעת שתינוק זה יש צורך להניקו, אך אומרת ההגדה שמשנה לא הסכים לינוק מכל אשה מצרית שבאה להניקו. מיד מרים אחרתו שמשגיחה, מזנקת בריצה ובוזריות אל המקום ואומרת לבתיה: **"הֲאֵלֶךְ וְקִרְאתִי לָךְ אִשָּׁה מִיִּצְרָאֵל מִן הָעֶבְרִית וְתִינֵק לָךְ אֶת הַיֶּלֶד"** כי כאמור היא רואה שהילד לא רוצה לינוק מהמצריות. יומה ברוכה של בתיה, שכן היא מבית פרעה האילי, האכזר, המבצע תוכנית השמדה נגד עמנו, היא חריגה ויוצאת דופן, היא מאוד ערכית, היא רואה ליל ומביאה אותו, רואה שהילד לא רוצה לינוק ואומרת למרים: כן, לני מרים קוראת? לאימא יוכבד. כי אין כמו החיבור בין התינוק הזה ובין אימו כדי להניקו. באותם ימים לא כמו בתקופה המודרנית שבה מניקים את הילד חודשיים-שלושה ומסתיימת חופשת לידה וצריך לחזור לעבודה, היו מניקים את התינוקות שנתיים ימים כפי שנהגו בתקופת המקרא והתלמוד וכך בתימן עד עלותם ארצה. זה נותן לילד הרבה חוסן והרבה חום כאם "חובקת בן". תוצאות מחקר מדעי בארה"ב "דור הצנצנות" על הנשים בארה"ב המודרניות והמתקדמות שיוצאות לעבודה ואינן יכולות להניק הרבה זמן, נאלצות לחילופין להכין צנצנות ומטפלות, המחקר מצביע על החסך האימהי, שמתגסס בילד מאוחר יותר בגיל הבגרות. כלומר, החיבור האימהי בין האם והילד ככל שהוא טבעי וממושך זה נותן לו את בריאות הגוף והנפש כשהוא מתבגר. כך נהגה יוכבד שנתיים ימים אח"כ הביאה אותו כמוסכם אל בתיה. הוא גדל בבית פרעה אצל בתיה, כמובן אחר שקיבלה אישור מאביה לגדל לא פחות ולא יותר ילד עברי, בפרט לאחר שהוא היווה להשמיד את העם היהודי, אך מה יעשה והבת אומרת לו: **"אני מטה עליך, אבא רק אל תעשה לי את זה, אני רוצה אותך"**. להבדיל אלף הבדלות, כמי שיגדל כלב מחמד, האם אנו יכולים לקחת ממנו את כלב המחמד הזה? כל שכן ילד שהיא נקשרה אליו בנפשה. ילד זה לא גדל בבית יהודי אלא רק עד גיל שנתיים, אבל כנראה שהוא היה מאוד מוכשר, בעל כושר קליטה ותפיסה מיוחדת,

בפרשיות הראשונות של ספר שמות ניתן לראות מהי דמותו של מנהיג הלוא הוא משה רבנו עוד מזמן הגזרות הקשות שהמצרים גזרו על אבותינו במצרים. בתחילה **"כָּל הֶבֶן הַיֶּלֶד הַיִּצְרָאֵל תִּשְׁלִיכֶהוּ וְכָל הַבֵּת תִּתְחַיֵּן"** ומאוחר יותר גם את הבנות כי כך דרכם של אויבים צוררים שיש להם תוכניות השמדה של עם - מחנות עבודה, התנכלות לילדים - פשוט מרדף לכליוי הגרעין הלאומי שלנו ומתפתח במצרים. יוכבד הנשואה לעמרם וכבר ילדה לו את מרים ואת אהרון, בגלל הגזרות הקשות החליטו להיפרד, לא כי אינם אוהבים זה את זה, אלא כי מאוד מסוכן ללדת ילדים באותם הזמנים. מרים הבת המפוקחת אומרת לאביה ולאמה האם זו עת להיפרד בגלל הגזרות של **"כל הבן הילוד"**. עד שהמצרים פוגעים בפוטנציאל הזכרי, אתם גם נקבות לא מביאים בגלל גזירתם. אתם צריכים להיות דמויות מופת לעם שגם בנסיבות שעבוד צריכים לחיות כרגיל ולהתמודד. הם שומעים לקול הבת, חוזרים זה לזה, והנה נולד להם בן בטרם עת, אחר שבעה חודשי לידה, ולמרות מוסד הבילוש המצרי אשר עקב אחר כל בנות ישראל שהיו בהריון, כיוון שלא היה זה הזמן. ואכן במשך חודשים הללו היא הניקה אותו בהסתר עד שהגיעו תשעה חודשי לידה. וכשהגיע החודש התשיעי והבילוש המצרי התהדרק בקשו עצה מה לעשות. אמו בנתה תיבה קטנה, בה הניחה את משה, ושמה אותה ביאור, כי כאמור לא יכלה עוד להסתירו. הבת מרים, הנבונה והערכית-יהודית אשר דרבנה את ההורים שגם בתנאי שעבוד וגזרות יש צורך בבחירת חיים נורמטיבית, השקיפה מן הצד לראות מה יעלה בגורלו של אחיה הקטן. לא אחת אנו אנשי אמונה החושבים שלא כל הדברים מתגלגלים באקראי בטח לא מה שקשור לעם. לפרעה הייתה בת שאיננו יודעים מה היה שמה המצרי, אך אנו נתנו לה מאוחר יותר את השם **"בתיה"** (דה"א. שם נפלא - בת ש' ה', וזאת למה? אותה בתיה יצאה עם נערותיה לרוחץ ביאור והנה היא רואה תיבה בגדה השנייה. **"וַתִּשְׁלַח אֶת אֶמְתָּה וַתִּקְחֶהּ"** - חכמי ישראל אמרו (עיי' סוטה יב ע"ב) שהיא שלחה את השפחה שלה לקחת את התיבה ולהביא אותה אליה. וחכמי ישראל אחרים אמרו הושיטה את ידה הנקראת 'אמה' ומשהיא לא יכלה להגיע אמתה שהתרכבה עד לתיבה ומשכה אותה. המסר שבדרך, נתאר לעצמנו זאת בתנאים המוכרים לנו, כאשר אני לא כל כך יודע לשחות, ואני רואה משהו שאני רוצה להגיע אליו, מיד אני מתאמץ ומתאמץ, אך לבסוף אני מגיע אל קרבת קני הסוף סובכה וקשה, ולמרות הכל התאמצתי

כת"ר בהל' תפילה ז,א-ב שהבא לישן מברך המפיל חבלי שינה ואח"כ קורא פרשה א' שלק"ש. ולכאורה דבריו נגד תלמוד מפורש בברכות ס,ב וז"ל: "הנכנס לישן על מטתו אומר משמע ישראל עד והיה אם שמע ואומר ברוך המפיל חבלי שינה וכו'. וע"פ הגי' הזו פוסק הרא"ש והטור והשו"ע סי' רלט שק"ש קודמת לברכת המפיל, וידועה דעת הראב"ד שברכת אלהי נשמה אינה פותחת בברוך כיון שסמוכה לברכת המפיל ושינת הלילה אינה הפסק, וכנראה גם הוא גרס כבן מקומו הפרובנסאלי המאירי שק"ש קודמת לברכת המפיל. אך הנה מעיר מהר"י קאפח: "ואין ספק שנוסח רבנו בגמ' היתה כמו שכתב כל' מקדים הברכה ואח"כ ק"ש... אף שבנוסח הרי"ף כבש"ס לפנינו". יש להביא חיזוקים נוספים להנחתו זו של מו"ר א. גם לפי רב ניסים גאון (חובא בהגמ') יש להקדים הברכה לק"ש ואילו גרס בתלמוד כלפנינו לא היה טורח להוכיח אחרת. ב. בה"ג מצטט מהתלמוד את כל ברכות השחר וכותב: "הנכנס לישן אומר ברוך המפיל...כד מתער אומר אלהי נשמה". ולא הזכיר לקרות ק"ש קודם לה משמע יותר שלא גרסה בתלמוד. וכן בתשו' רנ"ט גאון סי' ט כותב וכשמבקש לישן מברך ברוך המפיל... ולא הזכיר ק"ש. גם במסכת דרך ארץ הל' טז-הנכנס לישן אומר המפיל חבלי שינה והניעור משנתו אומר אלוהי, וזהו ציטוט של דברי התלמוד ומשמע שאת התוספת של קריית שמע לא גרס. ב. גם בסדר ר"ש ברבי נתן המכונה גם הסיג'ילמסי (מרוקן. חי בשלהי ימי הגאונים ונפטר במחצית הראשונה של המאה ה-21 וריה"ל מספדו בפיז) כותב בעמ' קכח: "ובענין ההנהגה הטבעית אומר שחייב בר ישראל לברך בשעת שנתו בא"י המפיל...ואחר כך יקרא הפרשה הראשונה של קריית שמע. אח"כ אומר ה' מה רבו

צרי עד לה' הישועה, אחר כך קורא בידך אפקיד רוחי פדית אותי ה' אל אמת, ויש אנשים שקוראים גם ברכת כהנים בהמשך זה". ג. רס"ג בסדורו עמ' פז: "המפיל כבלי שינה ומוסיף כאילו באיחור: "ולפני כן צריך לקרוא את הפרשה הראשונה של ק"ש". והעיר מהר"י קאפח שמשלשון זו נראה שחלו ידיים בנוסח הסיודור: "ונ"ל שהיה כתוב ואח"כ קורא פרשה ראשונה של ק"ש והמתקן לא יכול למחוק את כל הלשון לכתבו לפני כן לפיכך יצא לו סדר שאינו סדר" (והשווה לאמירת פסוקי ויכולו לאחר עמידה בעמ' קיד שאפשר שהם הוספה ודעת רס"ג כנאונים שאין לומר ויכולו בתפלה אלא בקידוש). וכ"ה בנוסח התפילה של יהודי פרס שהושפע רבות מסדור רס"ג בתרגום חזור לעברית: "כאשר הוא ערעב לובש בגדי שינה יאמר הברכה הזאת דהיינו בא"י המפיל חבלי שינה על עיני...ופרק מן ק"ש יקרא וישן על צד שמאל" (עמ' 12) ד. בירושלמי ברכות א,א נאמר שר"ש בר נחמני היה קורא את שמע כמה פעמים עד שנשתקע בשינה וגם בבבלי שבועות טו,ב מסופר שריב"ל היה אומר מקבץ של פסוקי הגנה מתהילים קודם שנרדם על מיטתו ולא את ברכת המפיל (ומכאן לפסק רבנו בהל' ע"ז יא,ב: "אבל הבריא שקרא פסוקים ומזמור מתהילים כדי שתגן עליו וזכת קריאתו ויצל מצרות ומנקים הרי זה מותר". ומהר"ם למד מריב"ל שהישן ביום אומר פסוקים אך לא ברכת המפיל, ולפי רבנו שינה ביום אינה בריאה). והרא"ש בתוספותיו העיר שאפשר שגם ריב"ל סובר כר' זעירא שיש להקדים הברכה לק"ש אלא- "מיהו תלמודא דידן לא נקט האי סידרא". והנה נחלקו בירושלמי האם חובה להסמין ק"ש שעל המיטה לשינה (זו דעת ר"ש בר נחמני) או שניתן להוסיף אחריה פסוקים כפי שנהג ריב"ל שם: "דריבי יהושע בן לוי קרי מזמורים בתרה". והמדייק בירושלמי יווכח שחכמי א"י כנראה לא ברכו את ברכת המפיל ולא

הכירוה במתכונתה זו, והיא ברכה שנוסדה ככה"נ על אדמת בבל. כנגד זאת מצאנו בנוסח א"י מן הגניזה ברכה הדומה בלשונה למפיל אך נאמרת בהשכמה, וז"ל: "בא"י מ"ה המתיר כבלי שינה, המשמרני כאישון בת עין, הפותח שערי מזרח, המעלה עמוד השחר, המאיר לכל העולם כולו בכבודו, המעביר שינה מעיני ותנומה מעפעפי (להרחבה: ד' מרקס בספרה "בעת אישן ואעירה- על תפילות שבין יום ובין לילה").

עוד הרווחנו מבידור זה שאין מנהגנו לחוש לפוסקים שאוסרים לשוח בין המפיל והפסוקים שנהגו להוסיף אחריה - ובין השינה (מ"ב בן איש חי שאף חשש לברכה שמא לא ירדם) כי לשיטתנו אין זו ברכה על השינה ממש אלא ברכת השבח ותפילה הנאמרת סמוך לשינה להצילנו מהרהורים מבעיתים (וכ"כ החיי אדם וביחוד דעת ד,כא אך פסק להשתדל מלשוח אלא לדבר הנחוק וכ"ד מהר"ץ) והראיה שקורין אחריה את ק"ש. וכן מורה מהר"ר ערוסי להתיר לשוח אחריה כי היא תפילה. וכן השיב מהר"י קאפח שמותר לשתות או להשיח אחריה (תשובות הר"י קאפח עמ' 48). ואמנם יש לשאול מדוע קבעו חכמי בבל ככרחה ולא כתפילה בעלמא? השיב מהר"ץ בע"ח: "והנה טוב מאד - זו שינה, שמתוך שאדם ישן קמעא הוא עומד ויגע בתורה הרבה". וכתב הראב"ד שענין השינה חוק קבוע לגוף לפי טבעו ומנוח ומרגוע מיגיעו...לפיכך קבעו במטבע ארוך ופותחת בברוך וחותרת בברוך". כלומר השינה היא פעולה מרכזית בחיינו ולכן מצדיקה ברכה. והעיקר- ש"תהא כוונתו בשינה לחזק גופו לעבודת קונו ואז נחשבת לו לעבודת שמים" (שו"ע המקוצר) ולהימנע משינה מרובה המשולה לעיסה שנחמצה (ספר המשלים לר"י ג'יקטיליא).

ו"יין ישמח לבב אנוש" - עשרת הדיברות ליין עתיר בריאות | פרופ' חיים גמליאל

שמענו וקיבלנו שייך עשיר במרכיבי בריאות וכי רצוי לשתות יין מידי יום להגנה מפני מחלות לב וכלי דם, למניעת ניוון, הזדקנות ואפילו סרטן. לקראת פורים וחג הפסח בהם צריכת היין עולה, נפרט כאן את עשרת הכללים החשובים ביותר לבחירת וצריכת היין הבריא ביותר...

נקדים ונאמר שחלק מההנחיות להלן עשויות לנפץ מיתוסים שונים לגבי יין ואולי אף להכעיס יצרני יין, חובבי יין וצרכני יין, אך האמת המדעית עומדת לפני שיקולים גסטרונומיים, מה גם שעם הניפוץ של מיתוסים שונים, עדיין נוכל להנות מיין איכותי וטעים לא פחות.

א. מדוע היין טוב לבריאות? - היין מכיל חומרי רפואה ונוגדי חימצון (פוליפנולים, פראנתוציאנינים, רוברטרול, פיקנוגנול ורבים אחרים) מן השורה הראשונה. צריכה מתונה של יין, מידי יום, יכולה לתרום כמות משמעותית ביותר של חומרי הרפואה האלה ובהחלט למנוע מחלות ניווניות שונות כולל מניעת מחלות לב וכלי דם.

ב. באיזה סוג של יין מדובר? - מטעמי בריאות יש להעדיף יין כהה ויבש, כלומר יין שנוצר מזני ענבים כהים ושאינו מכיל סוכר. מכאן שייך חצי יבש, חצי

מתוק או מתוק הינו נחות בערכו הרפואי מייך יבש (יין שבו רמת הסוכר הינה פחותה מ- 0.5 אחוז). ביין שמכיל סוכר (חצי יבש, חצי מתוק), אפילו במידה מועטה, יש פחות פעילות ביולוגית של חומרי הרפואה מאחר והסוכר "מנטרל" חלק מהיכולת התפעולית של מולקולות הפוליפנולים ושאר חומרי הרפואה.

ג. האם גם יין בהיר/לבן עשיר בחומרי רפואה? - אכן, גם ביין לבן יש חומרי רפואה רבים, אך ככלל יין כהה עדיף יותר מייך בהיר מאחר והוא מכיל את כל חומרי הרפואה שביינות הבהירים, ובנוסף להם גם חומרי רפואה רבים אחרים שאינם מצויים ביין לבן. צבע היין הסופי הינו גם מכלול הצבע של כל חומרי הרפואה של היין ולכן, תיאורטית, ככל שהיין כהה יותר הוא יכיל יותר חומרי רפואה, כמותית ואיכותית.

ד. מה עדיף - יין (חד) זני או יין מתערובת (בלנד) של זנים שונים? - בניגוד לדעתם ואנינותם של ייננים מומחים, מסיבות בריאות יש להעדיף יין שהוכן ממספר רב של זנים יחד. ההסבר הוא פשוט והגיוני: ביין זני המופק בעיקר מזן אחד של ענבים, יש מקבץ מצומצם של חומרי רפואה, אופייני לזן הספציפי בו השתמשו להפקת היין (מרלו, קברנה, פטיט סירה, שיראו וכדומה). מאידך, כאשר היין מופק משלושה-ארבעה או יותר זני

יין (בלנד), הרי הוא מכיל את המקבץ המסכם של כל זני היין ששותפו בהפקה. יתרון בריאותי עצום, אבל גם יתרון כלכלי לא מבוטל - יינות רבי זנים כאלה הם זולים משמעותית מייך (חד) זני מקביל.

ה. מה נעדיף - יין שעבר יישון בחביות או יין שלא עבר יישון כזה? - גם כאן התשובה המדעית היא חדה וברורה והיא עומדת בניגוד גמור להמלצות חיכם של הייננים המומחים: מבחינה בריאותית יש להעדיף יין שלא עבר יישון בחביות, בגלל שיישון בחביות תורם ליין חומרים בלתי רצויים הקרויים טנינים. אמנם, הטנינים המתוססים ליין בתהליך היישון "משפרים" את טעמיו של היין ('על טעם ועל ריח'), אך אלו הם חומרים הפוגעים בבריאותנו ממש כמו הטנינים של התה החום. הטנינים הינם חומרים גורמי עפיצות (astringency) - תחושת יובש או חספוס בפה, אשר גם פוגעים במרכיבים שונים של הדם, מגבירים קרישיות הדם, פוגעים בגמישות של כלי הדם ועוד.

המשך המאמר בעלון הבא

הספר "רפואת הרמב"ם במבחן המדע" בו זמנה במבצע 135 ₪ בלבד במכון משי"ה 03-5351119 www.net-sah.org

ערב עיון בדמותו של רבי שלם שבזי ע"ה | סקירה מאת ר' רותם כתיבי

אלה האהיבו את שיריו במיוחד על יהודי תימן אשר נחשבו תמיד מעודדים ומעוררים. בקיאותו של ר"ש שבזי בשיריו התאפיינה גם דרך שליטתו המופתית בשלוש הלשונות: עברית, ערבית וארמית. עמיר ניתח חלק מתוך שיר של ר"ש שבזי בשם "קול דודי דופק דלת" וסחף את הקהל אל עולמו הסגוני של המשורר והחכם הדגול. תוך כך הודגשו מוטיבים החוזרים בשירתו של ר"ש שבזי הם הסוד, המילים החדשות והיחידאיות, המשקלים ובעיקר הנגיעות ללא סוף בשיבה אל התורה, אל השכינה ואל ארץ ישראל (אכן אחת המילים השכיחות בשירת ר"ש שבזי היא 'שבי').

הרצאה רביעית ואחרונה מסרה פרופ' אביבית לוי, מרצה במכללת שנקר, בנושא שירת ר' שלם שבזי והשירה הישראלית - השאלה שעמדה בפרק זה היא מה הרלוונטיות של שירת ר"ש שבזי בימינו והאם משפיעה היא על השירה הישראלית, ובכלל כיצד שירת ר"ש שבזי עשויה להשפיע על השירה הישראלית אם לא בהכרח מכירים אותה. כתיבתו של ר"ש שבזי אשר שילבה תמיד קודש עם חול וההווי בו היו יהודי תימן שכלל תרבות מפוארת של מסורת ושירה כחלק בלתי נפרד ממנה ללא ספק יצרו קשר הדוק בין השירה ובין היהדות. לוי הקריאה קטעי שירים, אותם כתבה והוציאה לאור, המבטאים נכוחה את השפעת ההווי בתוכו גדלה - מסורת יהודי תימן ושירת עם תקומת הישראליות החדשה פה בארץ. מאפיינים רבים המוצגים בשירתו של ר"ש שבזי ביניהם האחדות/הרמוניזציה, האלגוריה, הסוד והנסתר מסוגלים להשתבץ בשירה הישראלית ולהשרות את הקסם ששיר המשורר הנערץ. לוי משוכנעת כי כל משורר ישראלי שגדל ויגדל על שירתו של ר"ש שבזי יחוש את ההשפעה ויחדיר אותה לתרבות השירה הישראלית אף על כרחו.

הערב העשיר הותיר את רשמיו כל הנוכחים וסיומו נחקק עם חלוקת ספרוני שי למשתתפים הכוללים מקבץ שירי ר' שלם שבזי ולקט ברכות ותפילות אשר הוצאו לאור ע"י מכון מש"ה מבית עמותת "הליכות עם ישראל".

דמותו של ר"ש שבזי מצד כשרון שירתו, הנהגותיו, מידותיו הייחודיות שבאו לידי ביטוי באהבת עמו, ארצו ותורתו. גימאני הזכיר ממפעלו המרשים של ר"ש שבזי וציין לזכותו לא רק את שיריו הרבים והמרהיבים (אשר מזוהים עפ"י אקרוסטיכון בראשי התיבות) אלא גם את כתיבתו התורנית והעשירה אשר מתוכה בולטים מדרש "חמדת ימים" ופירושו להפטרות פרשות השבוע. כהמשך לכך נלמד כיצד השפעתו של ר"ש שבזי השתלשלה דורות אחריו וזו גרמה לייחס לו אף לאחר מותו את מלוא ההערצה אשר הובילה לפקודת קברו והרצון להגיע אליו ולשמר אותו. אישים רבים תיארו את מקום הקבר אע"פ שלא ביקרו בו בפועל אלא רק על פי השמועות הרבות, וכן את המעיין הסגולי הנובע בסמוך לו. בנוסף קברו של ר"ש שבזי התאפיין במבנה כעין מצבה וזה חרג ממנהג יהודי תימן שבקרבם לא נהגה תופעה של הקמת מבנים ומצבות לקברים. יתרה מזאת מבנה הקבר אף חווה עליות ומורדות כאשר רוצצוהו, שוב הקימו אותו בשנים האחרונות ועוד חפצו להעלות את שרידיו ועצמותיו של ר"ש שבזי אל א"י. הרי זו עדות ליחס הנשגב שרכשו בתימן לדמותו של ר' שלם מאות שנים אחרי מותו.

מר שלום כרמי, חבר הנהלת מרכז "מקור חיים", המשיך את הנחיית המושב השני של הערב כאשר הגיש את ההרצאה השלישית מפי ד"ר יהודה עמיר, מרצה באוניברסיטת בר-אילן, בנושא האחרונות ועוד של ר' שלם שבזי - כיום ניתן למנות כ-870 שירים המיוחסים לר' שלם שבזי ואלה מעמידים אותו בשורה אחת עם גדולי משוררי ימה"ב כגון ריה"ל, ראב"ע, אבן גבירול, שמואל הנגיד, הר"צ גיאית ועד ר' ישראל נג'ארה. למעשה לא לחינם כך היה משום שר"ש שבזי גדל על ברכיהם של ענקים אלה נוסף על היותו צאצא למשפחה עתירת משוררים. יהדות תימן בכלל הקימה למעלה מ-250 משוררים, אך מתוכם התבלט והוביל ר' שלם שבזי. לטענתו של עמיר סוד גדולתו של ר"ש שבזי טמון בים האהבה בו טובלת שירתו - אהבה לתורה, לעם ישראל, לארץ ישראל, לשכינה ולמשיח. לעולם לא גינה יסודות אלה ותימד העניק בשיריו תחושה של גאולה קרבה,

במלאת 400 שנה להולדתו של רבי שלם שבזי ע"ה ארגנה עמותת "הליכות עם ישראל" בשיתוף מרכז ולמן שור, ערב עיון בפתחו של ראש חודש שבט ה'תש"ף העוסק בדמותו של אחת הדמויות הנערצות ביותר בהיסטוריה יהודי גלות תימן הלא היא דמותו של רבי שלם שבזי. הערב התקיים במרכז הקהילתי "מקור חיים" בנתניה והציבור הרחב הוזמן להרוות רוחו ודעתו מעושר ההרצאות שנמסרו ע"י שורת מרצים בעלי שם אשר פרסו תוכנם בנושאים הקשורים בדמותו של ר"ש שבזי. מלבד זאת דאגו מארגני הערב להנעים את שהות הנוכחים עם תכנית אומנותית מאת הזמר אביעדו היא אשר בקולו הערב סלסל קטעים מאוצר שיריו של ר"ש שבזי. עוד הוגשה סעודה בשירת ושתייה כיד המלך לכל באי הערב בבחינת להשביע נפש שוקקה ונפש רעבה מילא טוב.

נשא דברי פתיחה והנחה את המושב הראשון של הערב מר דניאל בשארי, המשנה לראש העיר נתניה, אשר ברך את הנוכחים והוזמן להרצאה ראשונה את ד"ר משה גברא, ראש המכון לחקר חכמי תימן ומרצה במכללת אשקלון, בנושא עלייה לקברי צדיקים בתימן - עלייתם של יהודי תימן לקברי צדיקים אינה תופעה רווחת כשל צידודם בקו חשיבתו של הרמב"ם. עם זאת באופן מתמיה התייחדה דמותו של ר' שלם שבזי בכך שקברו נודע כמוקד עלייה בר חשיבות אף שלא רבים יכלו לאפשר לעצמם (בשם אורך הדרך והתנאים הכרוכים בה) ביחס ליתר תימן. מחקר שערך ד"ר גברא בקרב כאלף מוקני יהודי תימן בדור האחרון ובו סקר את התופעה העלה כי אכן רבים ראו בקברו של שבזי השפעה סגולית וכמהו לעלות אליו כשהלקם ניצלו את מועד עלייתם לא"י כדי לעבור דרך הקבר.

הרצאה שנייה הועברה ע"י פרופ' אהרון גימאני, מרצה באוניברסיטת בר-אילן, בנושא קברו של ר' שלם שבזי במרוצת הדורות - בראשית הדברים הועלתה השאלה מדוע ר' שלם שבזי זכה להיות הדמות הנערצת ביותר בקרב יהודי תימן עד שנהגו לכנותו "אבא שלם". מבין חכמי תימן האחרונים אשר השאלה הוגשה לפתחם כולם פה אחד שיבחו את

מבצעי אדר במכון מש"ה

קריאת מגילת אסתר
מפי מו"ר הגאון ר' יוסף קאפח זצ"ל

הקלטה נדירה מפורים תשנ"ו
בבית הכנסת "אבי דוד" בירושלים

בסך 40 ש"ח בלבד

בסך 5 ש"ח בלבד

חמש מגילות דברי הגות בשירה
מאת ר' משה קודעי

לפרטים: מכון מש"ה | 03-5351119 | אתר נצח ישראל www.net-sah.org

הליכות עם ישראל

המרכז למשפט התורה

- מרכז עולמי למשפט העברי
- מרכז עולמי לכנסים והשתלמויות ביהדות
- בית התנ"ך

עד כה הושקעו כ-33 מיליון ש"ח להשלמת הבנין וזיהומו חסרים לעמותה 5.5 מיליון ש"ח לצורך הקמת מוזיאון התנ"ך חסרים לעמותה כ-700 אלף ש"ח

לתרומות לגמר בניית בית הליכות עם ישראל - המרכז העולמי למשפט התורה ולהפיץ את האור הגדול - את אור התורה אפשר לפנות לטל' 03-5343658 | א"ח | bet.halichot@gmail.com

סיקור והחלטות מהכנס השנתי העולמי ה-29 לדיני ממונות ומשפט התורה

היהודית של עמנו והזהות היהודית של מדינתנו, לדאוג לכך שתהיה חוקית ויחודית לבתי דין לדיני ממונות ולא להסתפק רק בחוק הבוררות;

ב. משתפתי הכנס חוזרים ודורשים מכל השרים והח"כים, לדאוג לכך שיהיה תקציב הולם לייסוד בתי דין לממונות ולאחזקתם;

ג. משתפתי הכנס מפנים את תשומת לב השרים והח"כים, שיש כבר היום כ-400 דיינים בעלי כושר לדיניות, והם הולכים ומתרבים כל שנה- ורק מיעוט שבמיעוט מהם ישתלבו בבי"ד הרבנים האזוריים, באין תקנים. חובה לצמצם מאגר אנשי אדיר זה של דיינים וליזום מגבית מיוחדת למען קרן משפט התורה. קרן זו תממן דיינים שיממשו בבי"ד לממונות;

ד. 'הליכות עם ישראל' תעמיד לרשות מיום זה 3 אולמות בתי דין משוכללים מאוד שבנתה בבית הליכות עם ישראל בקריית אונו, והרכבים מתחלפים של דיינים ויונו כל יום ביום ובלידה מתדיינים שונים באינטימיות, ביעילות ובתקינות לפי משפט התורה.

בין היתר, בכנס התקיים פאנל מיוחד של ישיבת בני"ע 'חץ נווה הרצוג'- ניר גלים בתכנית: 'דיינים צעירים'. תחילה נשאו דברים ראש הישיבה הרה"ג מאיר אדרי וראש חטיבת הביניים, הרב עתניאל מנצור. בפאנל השתתפו תלמידי חטיבת- הביניים בהדרכתו של הרב אחימאיר קלה ודנו בסוגיית: 'התחייבות במיסרון וזכויות יוצרים'- הלכה ואקטואליה בעידן הפלאפונים'. דברי סיכום נלהבים נאמרו מאת נשיא הכנס מו"ר הרב רצון ערוסי, כאשר הרבנים הנבחרים ובאי הכנס התרגשו מאוד מתשובות התלמידים.

במהלך הכנס התקיים משפט מבויס, שעסק בתופעת השיימינג ברשתות החברתיות כנגד איש ציבור. בפסק הדין הצביעו הדיינים על כל גורם שנתיב להרשיעו בשותפות שלו לשיימינג שנעשה כנגד אותו איש ציבור. הדיינים חיבו את המורשעים לסלק באופן מידי את פרסום השיימינג וכן לפרסם התנצלות אמיתית וברורה בפני אותו איש ציבור. כמו כן הדיינים דנו כיצד יש לחייב את המורשעים בפצויים כספיים.

בכנס התקיים פאנל מרתק בהנחייתו של מר רמי סדן ובהשתתפותם של השופט בדימוס אלון רום, והמשפטן והפובליציסט פרופ' חיים שיין. בפאנל זה דנו בכל גילוי הלב על ההשפעה השלילית העצומה שיש לתקשורת החופשית ולרשתות החברתיות על מערכת המשפט כולה. השפעה שלדבריהם מאיימת על קיום מערכת משפט תקינה ועל קיום משפט צדק.

בכנס התקיימו סדנאות של דיינים בבתי דין לדיני ממונות: א. בדיני עבודה - ע"י מכון משפטי ארץ. ב. בדין לשון הרע - ע"י איגוד בתי הדין.

כל ההרצאות יפורסמו א"ה בקובץ "שערי צדק", כרך כ"א אשר יועשיר את אוצר משפטנו הלאומי, כפי ש- 20 כרכים כאלה בנושאים אקטואליים כבר נתפרסמו עד כה.

משתפתי הכנס, הרבנים והציבור הרחב אשר נהנו מאוד מהשתתפותם בכנס, ציינו לשבח את ייחודו של הכנס ותורמתו האדירה לחיזוק משפט התורה בארץ ובתפוצות. אין זה סוד- שכתוצאה מקיומם של כנסים עולמיים אלו הולכים ונוסדים ברחבי הארץ ובתפוצות בתי דין לדיני ממונות, אשר דנים בסכסוכים משפטיים שונים מכוח חוק הבוררות, עפ"י משפט התורה, ובעקבות כך מכשירים את משפט התורה להיות משפט אקטואלי ומודרני שנוהג הלכה למעשה. בעצם קיומם של בתי הדין לממונות, ניתנת תרומה גדולה מאוד להכרה בישראל, ע"י כך שמצילים את בעלי הדין מפני העומס האדיר שקיים במערכת המשפט הכללי, וע"י כך שמציעים להם מסגרות אינטימיות, יעילות ומהירות.

בעזרת ה', בשנה הבאה ייפתח בית הליכות עם ישראל שנבנה בקריית אונו, והוא יישמש מרכז עולמי להפצת ערכי היהדות לכל אחינו בית ישראל, ובו יתקיים מרכז עולמי מיוחד למשפט התורה, עם בתי דין לממונות משוכללים, שישרתו כל דורש ומבקש להתדיין לפי משפט התורה באינטימיות, ביעילות ובצדק.

החלטות משתפתי הכנס:

א. משתפתי הכנס חוזרים ודורשים מכל השרים והח"כים אשר חרתו על דגלם את השמירה על הזהות

בעיר הקודש ירושלים תובכ"א, התקיים בימים, י"ג-כ שבט ה'תש"ף, הכנס העולמי השנתי העולמי ה- 29 לדיני ממונות ומשפט עברי. הוביל את הכנס, כדרכו בקודש מזה 29 שנים, מו"ר הג'ר רצון ערוסי שליט"א. השנה עסק הכנס בנושא: 'התקשורת החופשית והרשתות החברתיות בראי המשפט וההלכה'.

כבכל שנה, מזה 29 שנים, דנים בכנסים בנושאים מאוד אקטואליים בראי משפט התורה, וזאת כדי לברר וללכך מהי עמדת משפט התורה בנושאים מודרניים ואקטואליים הלכה למעשה. כי למשפט התורה יש מענה לכל שאלה משפטית ברמה הערכית והפרקטית היותר טובה.

בכנס השתתפו הרבנים הראשיים לישראל, הרשל"צ הגאון הרב יצחק יוסף, נשיא מועצת הרבנות הראשית; הגאון הרב דוד לאו, נשיא בתי הדין הרבניים. דיינים, רבנים, אנשי תקשורת ומשפטנים.

כמו כן השתתפו בכנס שר החינוך והתרבות, הרב רפי פרץ. שר התחבורה והבטיחות בדרכים, ר' בצלאל סמוטריץ'. סגן שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, ח"כ הרב משולם נהרי. ראש העיר לוד, מר יאיר רבינו. ראש העיר רחובות, מר רחמים מלול. הכ"ם ואישי ציבור נוספים.

נושא הכנס העלה למודעות הציבור, את הפער העצום הקיים בין החברה המערבית הדמוקרטית שבמרכזה עומד חופש הביטוי - לבין משפט התורה שיש לו חובת ביטוי ואיסור ביטוי.

בחברה המערבית הרוגלת בחופש הביטוי- קיימת סתירה מובנית. מאחר והתקשורת החופשית והרשתות החברתיות הפכו בפועל לשולטות בכיפה, וברצונם נעשים משפטי דין שדה כשהאמת נעדרת. עקב כך נפגעים ערכי יסוד של החברה הדמוקרטית: כבוד האדם, חירותו ופרטיותו, והרשות המחוקקת והרשות המבצעת והרשות השופטת מושפעות מהן, אם לא נשלטות על ידיהן.

לעומת זאת- במשפט התורה אשר הינו ייחודי, ערכי ומאוזן מהמשפט הכללי, קיימת מחד חובת הביטוי- 'לא תגורו מפני איש', ומאידך את איסור הביטוי- כמו איסור רכילות, לשון הרע והוצאת דיבה. עפ"י משפט התורה, אין לפרסם חשוד בלי קבלת היתר מרב או מדיין, ואם יש אמת בדבר, מצווה לפרסם על מנת להגן על הרבים. האיוון הקיים במשפט התורה הכרחי לקיום חיי חברה תקינים, מאחר ולא יעלה על הדעת שכל אדם חכם בעיניו, יפסול וישמיץ בני אדם על רקע של חשדות ודברים בלתי מבוססים.

לדעת נשיא הכנס, מו"ר הרב רצון ערוסי, מסר זה צריך להעביר ולהנחיל גם לשומרי התורה והמצוות, כי המכשור התקשורתי המודרני משתלט עלינו בכל תחומי החיים, ואפילו על החברה הדתית והחרדית.

ולכן, עלינו ללמוד הלכות לשון הרע בעידן המודרני, כי דבר ה' ינחה אותנו לדרך מושכלת בה נימנע מהשימושים השליליים של כלי התקשורת המודרנית האלו, ולהיפך נוכל ללמוד ולהשכיל כיצד יש להשתמש בהם בשימושים חיוביים מאוד.

בנוסף על ההרצאות המרתקות והמגוונות- בכנס התקיימו פאנלים מיוחדים וסדנאות משפטיות.

בית הדין לדיני ממונות
בראשותו של הרה"ג רצון ערוסי שליט"א

רב העיר קריית אונו וחבר מועצת הרה"ר לישראל
קורא לציבור הרחב
להתדיין רק ע"פ דין תורה בכפוף לחוק הבוררות.
יש אפשרות לערעור לפני הרכב נוסף.
**לפרטים יש לפנות אל מזכיר ביה"ד בכתב לבקשת בוררות,
בציון פרטי הצדדים המלאים והמדויקים,
בדואר אלקטרוני bdmamonot@gmail.com
בפקס: 1533-5351119**
או לכתובת בית הדין לדיני ממונות, ת"ד 211 קריית אונו 55100

כוס של ברכה
**למו"ר הרב שליט"א
והרבנית שת'ח**

לר' שלום ואיילת ונה יצ"ו
ולר' ארז ולימור אפרתי יצ"ו
ועמם ההורים
ר' נתן ואורית אפרתי הי"ו
ולכל המשפחה.

בהולדת הבן, הנכד והנין
בניה יצ"ו.

יזכו לראותו גדל לתורה,
לחופה ולמעש"ט.

שפע ברכות
לגדי ורוחמה ארנברג הי"ו
להולדת הבת.

יזכו לרוות ממנה רב נחת,
אושר ושמחה.

הקבלת פני הרב בחוה"מ פסח הבעל"ט
בירושלים, יום ראשון י"ח ניסן
בקריית אונו, יום שני י"ט ניסן

היכנון לירחי כלה - קיץ
מיום שלישי עד חוצ"ש, כ"ט תמוז
עד ד' אב 21.07.20 - 25.07.20
במלון קיבוץ לביא